

Slovenský poslanec, který de facto řídí veřejnoprávní televizi a rozhlas, se ptá, jak je podloženo, že je Země kulatá? Jak byste mu odpověděli?

MICHAL BURSA
ředitel Astronomického ústavu AV ČR

Že má Země tvar koule, je poznanek, na který lidstvo přišlo již před více než pěti tisíci lety. A vskutku nebylo třeba cestovat do vesmíru, aby si lidé všimli, že siluety odplouvajících lodí se postupně zanořují za obzor od paluby po vrchol stěžně. Dokonce z délky stínu vrženého zapíchnutým kulem určili její obvod a spletli se jen o 600 km. Když pak Isaac Newton přišel na gravitační zákon, podle nějž se ve vesmíru pohybuje úplně všechno, bylo jasné, že příroda v případě větších těles ani nic jiného než kouli vyrobit neumí. Dříve se říkalo, že vzdělanost je výsadou králů, neboť ke vzdělání měli až do tereziánských reforem přístup jen majetní. Dnes se k tomuto rčení pomalu vracíme, neboť jak vidno, ne každý si tento luxus může dovolit.

JIŘÍ GRYGAR
astronom a astrofyzik

Ten nešťastník zaspal dobu a jsem si jist, že neví o Pythagorovi, který se narodil přibližně kolem roku 570 př. n. l. a zemřel po roce 510 př. n. l. Kdyby se byl narodil souběžně s Pythagorem, jistě by se ve škole dozvěděl, že Země je kulatá, protože při zatmění Měsíce je stín Země kulatý, což zjistil Pythagoras. Ovšem musel by chodit do školy a většina lidí byla tehdy negramotných. Po Pythagorovi by měl další želízko důkazu Aristarchos ze Samu (310–230 př. n. l.). Ten změřil, že obvod kulaté zeměkoule je 42 000 km, čili téměř se trefil. Tento výkon ještě zlepšil Eratosthenes z Kyrény (276–194 př. n. l.) na rovných 40 000 km. Portugalský mořeplavec Fernão de Magalhães vyrazil 20. září 1519. Zahynul v roce 1521, ale jeho nástupce cestu kolem světa úspěšně dokončil v roce 1522. Ještě se vracím k Pythagorovi, jenž za důkaz Pythagorovy věty obětoval 300 volů. Takže od té doby se třesou všichni volové, když se dokáže nějaká velká pravda.

PATRIK KOŘENÁŘ
odborník na konspirační teorie, dezinformace a pseudovědu

Kulatost Země je podpořená téměř 2500 lety pozorování, poměrně jednoduchou geometrií základní školy i tisícovkami fotografií a videí z různých částí vesmíru.

Pokud z nějakého důvodu pan poslanec nevěří žádné státní ani soukromé vesmírné agentuře (včetně studentů, kteří na hranici vesmíru vyslali stratosférické balony s kamerami), doporučil bych mu tyto kroky:

1) Přečíst si něco o základních fyzikálních zákonech.

2) Vyjít v noci ven a podívat se na Měsíc. Z jakéhokoliv místa na planetě uvidí pouze jednu stranu Měsíce, která je navíc na jižní polokouli vzhůru nohama. Jak by takový jev vysvětlil na jiné než kulaté Zemi?

A pokud se panu poslanci nechce číst, ať se podívá na můj rozbor ploché Země na YouTube kanálu Spiknutí.

JELENA LENKA PŘÍPLATOVÁ
evoluční bioložka, skeptička (Český klub skeptiků Sisyfos)

Dobře podloženo to máme, pane poslanče, jak si můžete sám ověřit. Krása vědy tkví v tom, že jí můžeme porozumět na úrovni, jakou si vybereme. Na nejjednodušší úrovni si stačí přečíst učebnice ZŠ či popularizační články a důvěřovat autoritám. Posouzení zdroje (vědecký mainstream vs. Pepa z hospody) je drobným krůčkem ke kritické práci s informacemi, ale budiž. Dále máme k posouzení vizuální informace: trasy a časy leteckých linek, mizení lodí za horizontem, fotky Země z vesmíru. Náročnější je práce s přírodovědnými daty; potřebujeme proniknout do odborné literatury a téma skutečně pochopit: pohyby kontinentů, tvorba magnetického pole Země, gravitace a její vliv na oběh satelitů či příjem GPS signálu. A co si po vzoru Eratosthena změřit obvod?

▶ VÍCE ODPOVĚDÍ NAJDETE NA WWW.RESPEKT.CZ/ANKETA

FOTO ARCHIV, RENÉ VOLFK

RESPEKT BYDLENÍ, ZÁKLAD STÁTU

Stát vytipoval sto míst, kde mohou obce začít stavět domy, v nichž by nabízely dostupné nájemní bydlení. Stát pozemky převede bezplatně na obce.

DESPEKT EU MŮŽE ZA RUSKOU AGRESI?

„Došlo k válce na kraji Evropy,“ zní podle Václava Klause jedno z negativ vstupu ČR do EU. Potvrdil, že jeho prozření po vpádu Ruska na Ukrajinu bylo jen dočasné.